

Принципи органічного сільського господарства

Преамбула

Ці Принципи є основою для розвитку органічного сільського господарства. Вони відображають можливості, які органічне сільське господарство може відкрити для світу та бачення шляхів поліпшення ведення сільського господарства в глобальному масштабі.

Сільське господарство - один із основних видів діяльності людства, так як їжа є щоденною життєвою потребою людей. Історія, культура та суспільні цінності знайшли своє відображення в сільському господарстві. Ці Принципи застосовуються до сільського господарства в широкому розумінні і охоплюють методи, за

допомогою яких люди доглядають за землею, водою, рослинами і тваринами з метою виробництва, переробки та розподілу продуктів харчування й інших товарів. Вони стосуються способів взаємодії людини з природними ландшафтами, пов'язаними один з одним, і оберігають спадщину майбутніх поколінь.

Принципи органічного сільського господарства служать для натхнення органічного руху у всій його різноманітності. Вони регулюють розвиток основ, програм і стандартів IFOAM. Більше того, вони представлені з урахуванням можливості їх застосування в усьому світі.

Органічне сільське господарство

ґрунтується на: **Принципі здоров'я**

Принципі екології

Принципі справедливості

Принципі турботи

Кожний принцип сформульований як визначення з наступним поясненням. Принципи повинні використовуватися як єдине ціле. Вони складені як етичні принципи, покликані надихати на дії.

Принцип здоров'я

Органічне сільське господарство повинне підтримувати та поліпшувати здоров'я ґрунту, рослини, тварини, людини та планети як єдиного й неподільного цілого.

Цей принцип показує, що здоров'я індивідуума та суспільства не може існувати окремо від здоров'я екосистем - на здорових ґрунтах ростуть здорові рослини, які підтримують здоров'я тварин і людей.

Здоров'я - це єдність і цілісність живих систем. Це не просто відсутність хвороб, це збереження фізичного, психічного, соціального та екологічного добробуту. Імунітет, стійкість і здатність до відновлення є ключовими характеристиками здоров'я.

Роль органічного сільського господарства як у фермерстві, переробці, поширенні, так і в споживанні, - це підтримка і поліпшення здоров'я екосистем і організмів, від найпростіших у ґрунті до людини. Зокрема, органічне сільське господарство передбачає виробництво поживних високоякісних продуктів харчування, що сприяють як профілактиці захворювань, так і добробуту загалом. Відповідно до цього принципу, слід уникати використання добрив, пестицидів, ветеринарних препаратів для тварин та харчових добавок, які можуть мати негативний вплив на здоров'я.

Принцип екології

Органічне сільське господарство має ґрунтуватися на принципах природних екологічних систем і циклів, працюючи, співіснуючи з ними та підтримуючи їх.

Цей принцип «укорінює» органічне сільське господарство серед природних екологічних систем. Він стверджує, що виробництво ґрунтується на природних процесах і екологічно дружній переробці. Підтримка й добробут досягаються шляхом екологізації середовища виробництва. Наприклад, для рослин - це живий ґрунт, для тварин - екосистема ферми, для риби та морських організмів - це водне середовище.

Принципи ведення органічного землеробства, випас худоби та використання природних систем у дикій природі, які використовуються для одержання врожаю, мають існувати збалансовано та за природними циклами. Ці цикли універсальні, але при цьому характер їх проходження залежить від місця розташування. Управління органічним сільським господарством має бути адаптованим до місцевих умов, середовища, культури та масштабів. Вплив повинен бути зменшений шляхом повторного використання, утилізації та ефективного управління матеріалами та енергією з метою підтримки та поліпшення екологічної якості продукції та ресурсів, що охороняються.

Органічне сільське господарство повинне досягати екологічного балансу шляхом проектування систем землекористування, створення і підтримки територій генетичного та сільськогосподарського різноманіття. Виробники, переробники, торговці, споживчі органічних продуктів мають захищати та охороняти навколишнє середовище, включаючи ландшафти, клімат, середовище перебування, біологічне різноманіття, повітря й воду.

Принцип справедливості

Органічне сільське господарство має базуватися на відносинах, що гарантують справедливість з врахуванням інтересів навколишнього середовища та життєвих можливостей.

Справедливість характеризується об'єктивністю, повагою, коректністю та господарським ставленням, як між людьми, так і у відносинах з іншими живими істотами.

Цей принцип підкреслює, що всі, хто залучаються до органічного сільського господарства, повинні дотримуватися принципів гуманності у формі, що гарантує справедливість на всіх рівнях і для всіх сторін - фермерів, робітників, переробників, розповсюджувачів, продавців і споживачів. Органічне сільське господарство повинне створювати для кожної залученої сторони високий рівень життя та робити вагомий внесок у продовольчу суверенність країни та ліквідацію бідності. Воно спрямоване на виробництво достатньої кількості високоякісних харчових та інших продуктів.

Цей принцип стверджує, що тварини повинні бути забезпечені умовами й можливостями для життя, які узгоджуються з їхньою фізіологією, природною поведінкою та здоров'ям.

Природні й екологічні ресурси, які використовуються при виробництві та споживанні, повинні управлятися з позицій соціальної та екологічної справедливості з урахуванням інтересів майбутніх поколінь. Справедливість вимагає, щоб системи виробництва, розподілу й торгівлі були відкритими, рівноправними й враховували реальні екологічні й соціальні витрати.

Принцип турботи

Управління органічним сільським господарством повинне мати попереджувальний і відповідальний характер для захисту здоров'я й добробуту як нинішніх і прийдешніх поколінь, так і довкілля.

Органічне сільське господарство - це жива й динамічна система, що реагує на внутрішні й зовнішні потреби та умови. Ті, хто використовує методи органічного сільського господарства, можуть поліпшити ефективність і підвищити продуктивність, але при цьому здоров'я, благополуччя та добробут не мають ставати факторами ризику. Тому мають оцінюватися нові технології, а існуючі методи варто постійно переглядати. У випадку неповного розуміння екосистем і сільського господарства, мають вживатися відповідні заходи.

Цей принцип стверджує, що обережність і відповідальність є ключовими компонентами у виборі методів управління, розвитку, а також сприйнятливих технологій органічного сільського господарства. Наукові дослідження необхідні як гарант того, що органічне сільське господарство буде здоровим, безпечним і екологічним. При цьому, однак, окремо взятих наукових знань недостатньо. Практичний досвід, накопичена мудрість, традиційні й місцеві знання часто пропонують дієві рішення, перевірені часом. Органічне сільське господарство повинне запобігати ризикам шляхом застосування відповідних технологій і відмови від впровадження деяких з них, якщо наслідки їх використання важко передбачити, наприклад генної інженерії. Рішення повинні віддзеркалювати цінності та потреби всіх, чий інтереси можуть бути порушені, шляхом прозорих і спільних процесів прийняття рішень.

This document is a translation of the English document entitled “Principles of Organic Agriculture”, which text was adopted by the IFOAM General assembly in Adelaide in 2005 and is the only official reference for the Principles. IFOAM does not endorse responsibility for the content of this translated version. For any doubt regarding the exact meaning of its content, please refer to the English version.

IFOAM'S MISSION IS LEADING,
UNITING AND ASSISTING THE
ORGANIC MOVEMENT IN ITS FULL
DIVERSITY.

OUR GOAL IS THE WORLDWIDE
ADOPTION OF ECOLOGICALLY,
SOCALLY AND ECONOMICALLY
SOUND SYSTEMS THAT ARE BASED
ON THE PRINCIPLES OF ORGANIC
AGRICULTURE.

IFOAM Head Office

Charles-de-Gaulle-Str. 5
53113 Bonn, Germany

Phone: +49 - 228 - 92650 - 10

Fax: +49 - 228 - 92650 - 99

Email: HeadOffice@ifoam.org

www.ifoam.org